

« Душа моя сонця намріяла»

(за творчістю Павла Тичини)

Ах ! Скільки радості .
Коли ти любиш землю,
Коли гармонії шукаєш у житті.

Павло Тичина

**Сьогодні на уроці ми з
вами повертаємось до
творчості найпомітнішої
постаті в українській поезії
20-30-х років.**

**На нашому уроці ми спробуємо торкнутися цього дивного світу поезії
Тичини, відчуті її серцем і осягнути розумом, переконатися в її
неординарності й полюбити, зіставляючи з іншими видами мистецтва.**

Гра «М'яч із питаннями»

1. Як звали першу вчительку П. Тичини?
2. На яких музичних інструментах грав Павло Тичина?
3. Що йому вдавалося з легкістю? Унікальність полягала у вивченні...
4. Де працював?
5. На яку премію номінували П.Тичину?
6. Міністром чого був Павло Тичина?

Павло Тичина

**Сонячні
кларнети**

Загальна характеристика збірки

«Сонячні кларнети»

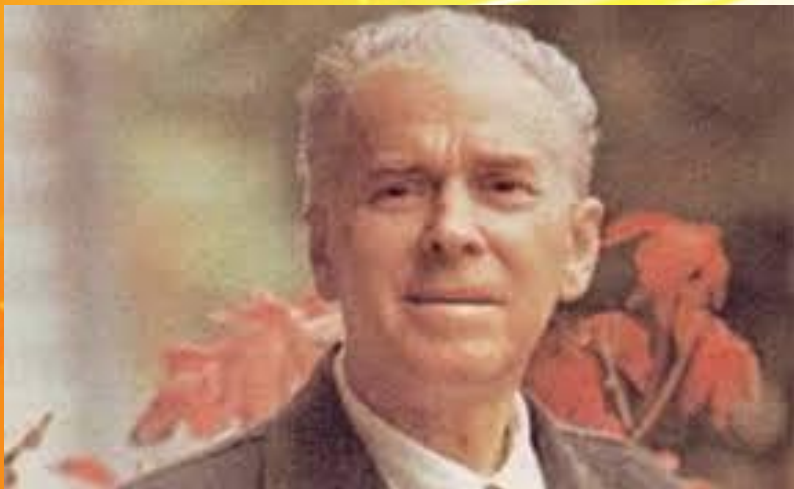
Перша книжка поезій Павла Тичини з незвичайною назвою «Сонячні кларнети» (тоді писалося «Соняшні»), вийшла друком у 1918 р. На обкладинці соняшники .

Кларнет — духовий інструмент. Назва його походить від латинського слова *clavus*, що означає ясний. Так названо інструмент за його звук — чистий, ясний, бадьорий.

Сонячні кларнети — музика сонця, а сонце — джерело всього живого, символ життя, радості, розквіту, щастя. Винесений у заголовок книжки цей незвичайний образ-символ якнайкраще відбиває сутність індивідуального стилю молодого Тичини. Назва збірки — це поетичне вираження авторського розуміння гармонії Всесвіту.

У віршах збірки «Сонячні кларнети» поєдналися дві музи — *Музика і Поезія* з братом *Живописом*. Тому картини заговорили звуками, звуки утворили полотна, слова засяяли барвами. До збірки Павло Тичина включив 44 найкращих своїх твори, поєднаних між собою змістом і стилем.

До *першої* належить лірика з пейзажними і любовними мотивами. Це музичні, граційні, живописні вірші (відомі вже нам) «Гаї шумлять», «А я у гай ходила», «Хор лісових дзвіночків» та такі, які прочитали вперше: «Подивилась ясно», «О люба Інно...», «Арфами, арфами...», «Ви знаєте, як липа шелестить» та інші. Поезії вражають красою образів і глибинним розумінням законів природи. Цю групу віршів справді можна назвати «світлою нотою збірки».

Друга група — це вірші про народне горе, принесене Першою світовою війною: «Хтось гладив ниви...», «Іще пташки...» У них відчувається справжній трагізм; поет майстерно передає найтонші настрої і почуття.

Третя група тематично поєднується з другою: Україна і революція («Одчиняйте двері...», «По блакитному степу», «Скорбна мати» та інші). Поет із позицій власного розуміння добра і зла, справедливості і народної моралі осмислює, що несе революція рідному народові. Ці дві групи можемо назвати «скорботними нотами» збірки.

Формула стилю

МУЗИКА + ЖИВОПИС + ПОЕЗІЯ = КЛАРНЕТИЗМ

(звук) + (образ) + (слово)

Бесіда

- Які відчуття у вас виникли?
- Що чи кого ви уявляли?
(індивідуальне завдання здобувачів:
  - 1 – замалювати картину,
  - 2 - асоціації).
- Які кольори виникають в уяві?
(індивідуальне завдання здобувача:
замалювати слова поезії кольорами).

Аналіз поезії «Ви знаєте, як липа шелестить..?»

Жанр:

ліричний вірш або елегія

Вид лірики:

інтимна та пейзажна

Тема:

Показ кохання через призму кольорів природи; вираження емоцій, які народжуються в душі юного ліричного героя, перших і тендітних почуттів кохання.

Ідея:

Возвеличення найкращих людських почуттів

Художні засоби:

Епітети:

місячні ночі

Риторичні питання:

«Ви знаєте, як липа шелестить у місячні весняні ночі?», «Ви знаєте, як сплять старі гаї?»

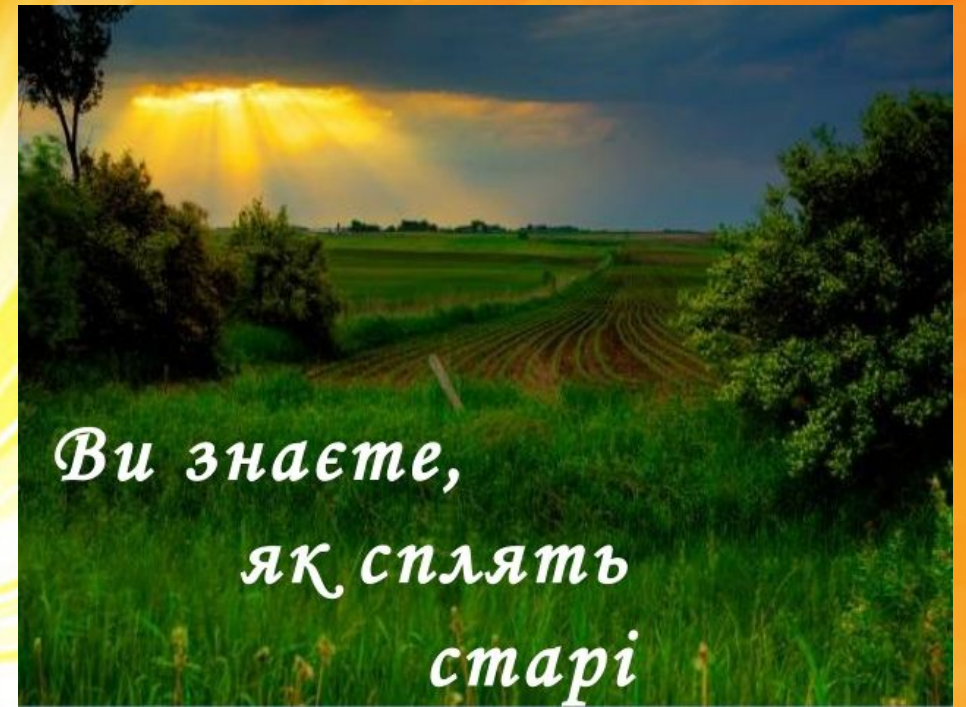
Риторичні окличні речення:

«А солов'ї!.. Та ви вже знаєте, Як сплять гаї!»

Присутня синекдоха — „дідугани” (дерева)

Метафора:

сплять старі гаї

Домашнє завдання:

**Вивчити напам'ять поезію «Ви
знаєте, як липа шелестить»,
створити ілюстрацію до поезії.**